

ILDSTØTTEN

eller

ISRAEL I TRÆLDOM.

Af Pastor I. M. Ingraham.

Jeg kastede kun et kort Blik paa det øvrige, henrivende Landskab, som kunde overses fra Taarnets Top, og som indbefattede et stort Stykke af den herlige Nildal, der i hele sin Længde rummer fjorten Tusinde Byer, større og mindre, og en Befolkning paa næsten syv Millioner. Ved Nedkomsten opdagede jeg imidlertid, at Remeses endnu var fuldt beskæftiget med Arkitekterne, og jeg gik derfor ned ad Trinene, der førte til en Kilde, for at slukke min Tørst med dens kølige Vand. Her traf jeg en gammel, majestætisk udseende Mand, der stod bøjet over en Yngling, i hvis Tinding der fandtes et Saar, som han badede med Vand. Jeg opdagede med et Øjekast af deres Ansigtstræk, at var Hebraer.

Oldingen bar Slavernes grove, korte Benklæder og Sandaler, der var fæstede til Fødderne ved Reb. Den unge Mand var klædt paa lignende Maade. Han var bleg og næsten livløs. Hans smukke Hoved hvilede paa Kanten af Kilden, medens den gamle Mand med sin hule Haand øste Vand paa hans Ansigt. Jeg stod dybt interesseret stille for at betragte denne Gruppe.

I samme Øjeblik traadte en ægyptisk Opsynsmand til, slog løs paa Oldingen med sin Pisk og befalede ham at staa op og gaa til sit Arbejde. Han gav intet Svar — tog intet Hensyn til Slagene, der regnede ned over ham, — men bøjede sine taarefyldte Øjne mod Marmor-Ansigtet under sig og tørrede med Fingrene de Draaber Blod, der pibede frem i Ynglingens Tinding.

„Nej,“ raabte jeg hastigt til Ægypteren, „slaa ham ikke! Han er jo gammel og hjælper desuden den stakkels Yngling.“

Ægypteren saa vredt paa mig, som om han havde Lyst til at straffe ogsaa mig for min Indblanding; men da han saa af min Dragt, at jeg maatte være en Person af høj Rang og tillige opdagede Prinsen gennem en Sammenstyrning i Muren om Kilden, bøjede han sit Hoved og sagde: „Herre, jeg saa Dem ikke, ellers skulde jeg have taget denne gamle, dovne Graaskæg bort herfra, før jeg slog ham.“

„Men hvorfor skal han straffes?“
„Hans Byrde venter ham paa Vejen, hvor han kastede den, da min Underopsynsmand slog den Yngling til Jorden, fordi han standsede for at se efter en Vogt.“
„Hvad Slægtskabsforhold staa de i til hinanden?“

„Det er den gamle Mands yngste Søn. Han er en Nar, Herre, saa snart det angaar denne Dreng, og skønt han, som De ser, har ondt ved at udføre sit eget Arbejde, saa søger han dog at paatage sig noget af Sønnens. Kom, gamle, fodlad Drengen og gaa til dit Arbejde.“

Den aldrende Hebraer kastede et forvildet Blik paa mig, som om han ikke ventede nogen Mellemkomst, men dog ikke havde noget andet Haab tilbage.

„Lad dem blive her,“ sagde jeg. „Jeg skal nok paatage mig Ansaret.“

„Men jeg staa under en Overopsynsmand, der vil lade mig svare for hver Sten, der kommer til at mangle. De Stabler af Sten, der forlader Tørrepladsen, sammenlignes med dem, der kommer til Byen. Jeg har et vist Antal Mand og Dreng under mig, og de skal bære en vis Mængde Sten fra den ene Solopgang til den næste. Mangler der nogen i det bestemte Tal, vil jeg miste min Dagløn!“

„Dette blev sagt med surmulende Tværhed.“

„Hvor stor er din Dagløn?“ spurgte jeg.

„En Fjerdedel af en Skaraba,“ svarede han.

Dette er den almindelige Skillemt, der bærer den hellige Insekts Billede i Sten, Kobber, ja endog i Træ. Højere Værdier repræsenteres af Sølv, Bronze, Messing- og Guldringe. Om Penge i flade Former har jeg ikke hørt Tale her i Ægypten. En Ægypters Pung består af et Halsbaand med Guldringe af større eller mindre Værdi. Skarabæen er ofte brudt i fire Stykker, af hvilke hver indeholder en Hieroglyf. Værdien er ofte den samme som en syrisk Naffer.

„Jeg gav ham en Kobber Skaraba og sagde: „Gaa din Vej! Dette vil retfærdiggøre dig for din Samvittighed. Disse Hebraere er for hjælpeløse til at være til mere Nytte for dig i Dag.“

Opsynsmanden tog Pengene med et Smil af Tilfredsstillelse og gik bort. Den gamle Hebraer saa paa mig med taknemmelig Overraskelse, greb min Haand, trykkede den til sit Hjerte og bedækkede den derpaa med Kys. Jeg smilede venligt til ham, og idet jeg bøjede mig ned, løftede jeg Ynglingens Hoved op paa mit Kna. Ved vore forenede Bestræbelser fik han snart Bevidstheden tilbage.

Men med din Tilladelse, kære Moder, vil jeg fortsætte i et andet Brev. Trompeterne, som fra Osirs' Tempel forkynder, at den sidste Solstraale har forladt dets Top, paaminder mig om at slutte. Allertroen stiger op mod den rødmende Aftenhimmel som et Bønnens Symbol. Jeg vil modtage den Lære, som er givet mig og trække mig tilbage til Bedekammeret og opsende en Bøn for din Sundhed og Lykke, kære Moder, og for vort Lands Velvære.

Din hengivne Søn

Sesostris.

Sjette Brev.

Min elskede Moder! Byen On.

Jeg skal nu fortsætte Fortællingen om mit Møde med den ærværdige hebraiske Slave ved „de Fremmedes Kilde“ i Nærheden af Raameses.

Efter at Ynglingen var kommen til sig selv igen, var jeg i flere Minutter Genstand for hans dybeste Overraskelse. Han betragtede mig med en Blanding af Frygt og Forundring.

„Herren er god, frygt ikke, Isral,“ sagde den gamle Mand. Ynglingen saa meget vantro ud, og havde hans Kræfter tilladt det, vilde han være flygtet fra mig. Jeg sagde: „Jeg er ikke Opsynsmand. Frygt ikke for mig!“ Tønen i min Stemme beroligede ham. Han smilede blidt, og et Udtryk af Glæde oplivede hans Træk.

„Hvad er dit Navn?“ spurgte jeg Oldingen paa Syrisk, thi jeg havde hørt ham mumle sin Søns Navn paa det Sprog, og har ogsaa siden fundet, at næsten alle ældre Hebraere taler dette Sprog eller rettere Syro-Chaldæisk. De forstaa og taler ligeledes det ægyptiske Folksprog.

„Ben Isaak, Herre,“ svarede han.

„Er du Slave?“

„Jeg og mine Børn er Slaver, ligesom mine Fædre var det.“

„Hvad bragte dig og dit Folk i denne Trældom?“

„Det er en sørgelig Historie, Herre! Er I da en Fremmed i Ægypten, siden I ikke kender Hebraerens Historie?“

„Jeg er en Fønicier. Jeg har kun været faa Uger i Ægypten.“

„Fønicier? Det er hinsides Edom; ja hinsides Filistia,“ sagde han taknemmeligt. „Vore Forfædre kom endnu længere borte fra, lige fra Palæstina.“

„Hvem var eders Stamfædre?“

„Abraham, Isak og Jakob.“

„Jeg har hørt Tale om dem; det var tre syriske Fyrster, der levede for mange Aar siden.“

„Ja, Herre,“ sagde den ærværdige Mand, idet hans Øjne lyste. „De var Fyrster i deres Land. Men se, nu skuer Solen paa deres Efterkommers Trældom!“ tilføjede han, idet han havde sine magre Hænder mod Himlen. „Døden, Herre, vilde være at foretrække! Hvorlænge skal vore Smaa bære Ægyptens Aag?“

I dette Øjeblik kom en af Prinsens Tjenere hen til mig og sagde:

„Herre, Prins Remeses søger efter Eder.“

Jeg stak lidt Penge i Haanden paa den gamle og hans Søn og forlod dem under lydige Taksigelser fra deres Side. Da jeg kom til Remeses, var han allerede stegen til Vogns. Efter at jeg var steg op til ham, sagde han, at han nu vilde køre mig rundt om den nye Bys Volde og vise mig den hele Plan. Han havde nu diskuteret alle Enkelthederne med Bygmestrene, og Grundstenen til Skattedirektørens Palads skulde lægges den følgende Uge.

Den store Omvej vi gjorde ude paa Sletten, gav mig en god Oversigt over de paabegyndte Arbejder i Skatkammerbyen. Paa enkelte Steder var Murene bogstaveligt talt sorte af Slaver, der med deres Byrder af Sten vrinlede paa dem som Myrer. En omfangsrig Bygning, der syntes mere beregnet paa Styrke end paa Skønhed, tiltrak sig min Opmærksomhed.

„Det er et af de tolv store Kornmagasiner, som Fyrst Josef lod bygge for et hundrede og firs Aar siden i Ægyptens tolv Distrikter. Det bruges endnu stedsom saadant,“ sagde Remeses.

Omsider standsede vi ved en smuk Port til et lille Apis-Tempel. Enhver Del af det var bedækket med nydelig udført Billedhuggerarbejde. Det indeholdt et eneste helligt Skrin, i hvilket der opbevaredes et Billede af den hellige Apis, en Fod i Længde og af massivt Guld. Drengene klædte i de fineste hvide Linnedklæder gjorde Tjeneste som Præster.

Medens jeg beundrede denne Miniaturbygning og dens Udstyrelses Rigdom, sagde Remeses:

„Dette er en Gave af min Moders Kærlighed. Paa min tolvte Fødselsdag lod hun dette hellige Tempel indvie til Ære for Dagen. Her helligede hun mig som Dreng til den ungdommelige, gode Horus. Jeg erindrede endnu tydeligt det højtidelige Indtryk, som hele denne Scene gjorde paa mig. En Gang om Aaret besøger jeg dette Tempel og tilbringer en Nat i Bøn foran Alteret, mere af sønlig Ærbødighed for hendes Ønsker end af Ærbødighed for Guddommen.“

Efter at vi var steg op i Vognen, kom vi ind i Templets Forhal, der var halvmåneformig og omgivet af en Række smukke Alabastrer-Søjler fra Alabastron, Faraonerne rige Stenbrud nær Nildældene. Da jeg havde beset Templets Indre og udtalt den Beundring som det i Virkeligheden fortjente, var vi just i Færd med igen at gaa ud, da en ung hebraisk Pige kom løbende, forfulgt af sin Opsynsmand. Netop da vi gik ind i Templet, havde jeg set hende gaa forbi sammen med en hel Del andre Kvinder, nogle bærende Straa, andre Bundter af Løg som de bragte ud til Føde for Arbejderne, der ikke fik Tilladelse til at gaa til deres Hytter, fra Dagen grydede, til Mørket faldt paa. Disse Kvinder, som ikke arbejdede paa Lærmarkerne, sørgede for de andres Føde. Den unge Pige havde jeg særlig lagt Merke til, fordi hun stønnede under en tung Vægt af Løg og Purrer, som hun bar paa Hovedet, og dog samtidig hjælp uden vaklende Kvinde, der gik ved Siden af hende med en lige saa tung Byrde i en grov Vidiekur.

Jeg blev slaaet af hendes elegante Figur og hendes Ansigtsskønhed, saavel som af hendes Ømhed for den svage Ledsagerske, til Trods for at hun selv trængte til Hjælp. Vi stod som sagt i Begreb

med at forlade Templet, da jeg saa hende flygte. Da hun kom nærmere, saa hun Prinsen og kastede sig for hans Fødder, idet hun omfavnede dem og udraabte:

„O, Herre! — O, store og mægtige Fyrste! — Naade! — Frels mig!“

Remeses betragtede hende overrasket og sagde alvorligt om end ikke haardt:

„Hvad ønsker du? Hvorfor flygter du for din Opsynsmand?“

„Da jeg kastede min Byrde og tog min Moders, som var ved at dø, slog han mig, fordi jeg ikke kunde tage dem begge. Jeg vilde gerne have gjort det Herre, men jeg havde ikke Kræfter dertil.“

„Gaa tilbage til dit Arbejde, unge Kvinde. Du skal ikke straffes, fordi du har vist Kærlighed mod din Moder. — Guderne forbyde, at vi skulde udrydde alle kærlige Følelser iblandt dem, selv om de er vore Slaver!“ — Disse Ord sagde han snare ved sig selv end til nogen anden. „Hvad er det, jeg hører?“ vedblev han, henvendt til Opsynsmanden, som da han saa Slaven søgte Beskyttelse hos Remeses, var standset i nogen Afstand og ventede, at Pigen skulde blive ham overgivet paany. „Har du slaaet denne hebraiske Pige?“

„Hun er egensindig og trodsig, høje Herre!“ svarede Manden ydmygt, „og —“

„Er der ikke en Lov, som forbyder at slaa Kvinderne blandt dette Folk? Afgiv din Pisk til min Overtjener her, du er ikke længere Opsynsmand. Det skal dog vides, at Dronningens Villie er, at Kvinderne skal have let Arbejde, at de skal behandles lemfaeldigt, og at de ikke maa straffes med Piskeslag.“

Manden traadte frem og overgav sin Pisk til Prinsens øverste Tjener, som paa et Vink fra sin Herre sønderbrød den og kastede Stykkerne bort. „Gaa,“ sagde Prinsen, „og tag Kurven herhen, jeg vil dog se, hvad det er for Byrder, der gives de svage at bære, og sørg for, at de herefter afpasses efter Kræfterne.“

Den afskedigede Opsynsmand gik et Par Hundrede Skridt bort og slæbte med stort Besvær Kurven hen til Prinsens Fødder. Til alles Forbavselse bukkede denne sig for at hæve Kurven med Løg fra Jorden. Da han var en kraftig Mand, lykkedes det ham med Anvendelsen af alle sine Kræfter at løfte den, men han satte den straks ned igen og sagde med stor Harne til Opsynsmanden:

„Det er altsaa den Byrde, som du vilde tvinge dette svage Barn til at bære paa sit Hoved? Du er en grusom Barbar! Bind ham! Han skal føres i Fængsel.“

„Herre, jeg er ikke den eneste —“

„Saa meget desto værre. Er denne Misbrug almindelig, da er det paa høje Tid, at der sættes en Stopper for den, og at Loven respekteres. Før ham bort!“

To af Tjenerne greb ham, bandt hans Hænder paa Ryggen med hans egne Sandalbaand og førte ham ind i Citadellet i Raameses.

Den hebraiske Pige knelede endnu, skælvende og forundret — Remeses talte venligt til hende, uden Tvivl bevæget af hendes Taarer og overordentlige Skønhed, og sagde:

„Gaa bort i Fred, mit Barn. Vend tilbage til din Moder. Frygt ikke mere for Opsynsmandens Pisk. Den, der først lægger Haand paa en hebraisk Kvinde, skal faa den Haand hugget af med et Sværd.“

Den unge Pige kyssede Prinsens Fødder og skyndte sig hen til det Sted, hvor hun havde efterladt sin Moder siddende paa Jorden. Remeses fulgte hende med Øjnene og sukkede. Hvo kan sige, hvilke alvorlige Tanker, der tyngede hans Sind? Naar han kommer paa Tronen, da vil han, om jeg kender ham ret, forbedre Hebraernes Stilling meget, thi han er ømtfølelse og retfærdig. Jeg saa Pigen omfavne sin Moder, løfte hende op og understøtte hende paa hendes Vandring henimod en Gruppe Hytter, der laa i Nærheden, og blandt hvilke rimeligvis ogsaa deres Hjem fandtes.

„Kære Sestrosis,“ sagde Remeses, „spadser lidt med mig her paa Terrassen. Jeg maa endnu give en Ordre til Bestyreren af Dronningens Magasiner og ønsker at samtale med Dem, indtil han kommer.“

Efter at vi havde vandret denne Terreasse, der løb langs med Apis-Templets Forside, en Gang op og ned, vendte Prinsen sit takfulde Ansigt mod mig og sagde:

„Fyrste, dette er Ægyptens vanskeligste Problem, og dets Løsning forlanger næsten en overmenneskelig Visdom!“

„De mener det hebraiske Folks Trældom?“ svarede jeg, idet jeg straks fattede Meningen af hans Ord.

„Ja,“ sagde han sukkende og med et mørkt Blik. „Jeg har lovet at gøre Dem bekendt med dette Folks Historie. Hør efter, og jeg skal fortælle den, saavidt jeg kender den. — Vore Beretninger, der affattes og opbevares af Præsterne i Boghallen i Solens Tempel, giver følgende Meddelelser om Racens Oprindelse, som, om der end kan have indsneget sig Fejl deri, dog hovedsagelig fortjener Tiltro:“

Omtrent for fire Aarhundreder siden, siger Præsterens Beretning, ankom der til Palæstina en syrisk Fyrste fra Mesopotamien eller Assyrien med store Kvæghjorder. Han sluttede et Forbund med Melchisedek, Salems Konge, og levede i Fred og Venskab med ham, thi ikke alene var Assyriens vis og retsindig, men Guderne var ogsaa med ham og velsignede ham i alt, hvad han gjorde.“

„Denne Kong Melchisedek,“ sagde jeg, „var ogsaa yndet af sin Gud, og Erindringen om hans

gode Gerninger og Dyder har holdt til vore Dage.“

„Han har visselig fortjent det,“ svarede Remeses. „Mellem de arabiske Præster i Petra anses han for en Gud, der kom ned paa Jorden for at vise Kongerne, hvorledes man skal herske til Velsignelse for Folkene. Fyrsten fra Assyrien, Abram, var som sagt en intim Ven af ham. Omsider opstod der Hungersnød paa det Sted, hvor han opholdt sig, og han udvandrede til Ægypten, hvor han ankom netop som Fønicier og Palæstinas Herskarker havde oversvømmet vort Kongerige og efter Erobringen af On og Mempis havde oprettet et Dynasti i Nedre Ægypten under Navn af Hyksos- eller Nomade-Kongerne.“

„Denne Beretning findes ogsaa i vore Arkiver, der opbevares i Astartes Tempel i Tyrus,“ svarede jeg. „De fortæller ogsaa, at Helten Saites, som besad en krigersk Aand, der ikke kunde finde nogen Virkekreds i Nedre-Syrien, truedes af Hungersnød, hvorfor han, da han havde hørt om Ægyptens Overfold og Pragt, og dets Beboeres af Vellevned ødelagte ringe Modstandskraft, fattede den Ide at falde ind i Landet, og i Spidsen for en udisciplineret, men tapper Arme paa hundrede og halvfjers Tusinde Mand, Ryttere og Fodfolk, og med tre Hundrede Jern-Krigsvogne brød ind i Ægypten fra det øde Arabien efter paa sin Marsch at have indtaget og befæstet Ezion-Geber.“

„Disse Enkeltheder er ikke saa omstændeligt givne af vore Historikere,“ sagde Remeses. „Denne ærgerrige Kriger trængte ind i Sethroite Egnen, hvor han slog Lejr og grundlagde en By, som han gjorde til sit Hovedsæde, og hvorfra han sendte sine Armeer ud og erobrede Mempis og hele Nedre-Ægypten. Kongerne i Ægypten opgav hele Nedre-Ægypten og trak sig med deres Stridskræfter og Hof tilbage til Thebæ, og var tilfredse med der at herske over det halve Kongerige, medens de stolte Fremmede oprettede deres Trone i Memphis. Det var under Buos — efter Erobreren, den første føniciske Faraos Regering — at Abram kom til Ægypten. Kongen havde kendt denne Fyrste i sin Ungdom i Palæstina, og han modtog nu med Glæde saa berømt en Kriger, der i et stort Slag havde overvundet Kedorlaomer, den mægtige Konge i Elam, og hvis Sprog næsten var lig hans eget. Fyrst Abram blev i Ægypten og nær ved Hoffet, saa længe Hungersnøden varede i Syrien, og Kongen optog ham ikke alene i sit Raad, men skænkede ham ogsaa store Rigdomme. Men Kongen blev omsider forelsket i Fyrstinde Sara, Abrams Hustru, og dette var Grunden til at Abram med sine store Rigdomme af Guld, Sølv, Kvæg og Tjenerne drog ud af Ægypten til det sydlige Arabien og derfor til sin egen By.“

„Det er,“ bemærkede jeg, „sandsynligvis den Omstændighed, at han kom til Ægypten omtrent samtidig med Fønicierne, der lar bevirket, at nogle Overleveringer kalder ham Ægyptens Erobrer og Grundlæggeren af Nomadefyrsternes Dynasti!“

„Ja, det er sandsynligt; thi denne Abram var ikke alene en dygtig Kriger, men hele hans sædvanlige Hushold udgjorde en Arme, hvorhen han saa end bevægede sig, og der er ingen Tvivl om, at Kongen, da han som før bemærket, havde nærmet ham, var glad ved at blive ham kvit paa fredelig Maade fremfor at møde den kraftige Arm, der allerede havde slaaet fem af Østens Konger og taget deres Gods. Omsider døde Fyrst Abram og efterlod en Søn, der skal have lignet Faderen i Lykke og Klogskab. Dennes Søn igen var Fyrst Jakob, som havde tolv Sønner, alle tapre Fyrster, men som endnu steds, ligesom Araberne i vore Dage, levede et Nomadeliv. En af disse Brødre var mere elsket af sin Fader end de andre, og disse, der var fulde af Misundelse, greb ham en Dag og solgte ham til en Karavane af Ismaels, den idumæiske Røverkonges Bander, som var paa Vejen til Ægypten.“

(Fortsættes.)

Til den fore. d. ev. luth. Kirkes Børnehjem:

Før kvitteret se Bbl. Nr. 5 \$5679.60. Underwood, Ia., Offer fra S. S. \$15; Sunday Pennies \$5. Bommer, Ia., Pennies fra S. S. \$11.86. Hazell Dell, Ia., S. S. \$8.42. Farmington, Minn., Ole Hansen \$5. Standard, Alta., Can., N. O. Nielsen og Hustru \$10. Westby, Mont., Emaus Mghs S. S. \$5.50. Council Bluffs, Ia., S. S. East Washington Ave., \$0.89. Duluth, Minn., St. Lucas Church Ladies Aid \$10. Weston, Ia., Ruth Hough \$0.25. St. Louis, Mo., The Ladies Aid, \$15. Graettinger, Iowa, American luth. Ladies Aid til Gælden paa E. H. Børnehjem \$5; til Børnehj. \$5; St. Pauli Mghs Kvindef., So. Walnut 1, \$12; S. S. Fødselsdagbank \$2.82; en Unevnt ved Pastor Hansen, til Gælden \$1; Børnehj. \$4. Ruskin, Neb., Raymond Hansen \$2.50. Webster Groves, Mo., Bethania Mghs S. S. Offer ved Juletraet \$27.70. Los Angeles, Calif., Pella Mghs Kvindef. \$5. Bixby, Minn., Brorson Mghs Kvindef. \$20. Bixby, Minn., Mrs. Martin Nelson \$3. Owatonna, Minn., Vor Frelsers Mghs Kvindef. \$5. Elk Horn, Ia., Menigheden \$64.85. Staplehurst, Neb., Fødselsdagspenge fra Menigheden \$20.20. Atlantic, Ia., Børnens Offer ved Juletraet \$18.70. Oaks, Okla., Missionshjemets Sparebøsse \$5. Beresford, S. Dak., The Girls Mission Club \$15; fra Børnens Juletraet Offer \$8.80. Selma, Calif., Fra en lille Bror og Søster \$3. Til sammen \$5994.09.

Modtaget med Tak; Otto Hansen, Blair, Neb., den 16. Jan. 1920.